

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de subscripció

REUS. . . Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . » 4'50 trimestre
Estranger » 9' »

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

ANY XII

REUS, DIVENDRES 14 DE DESEMBRE DE 1917

NUM. 284

Gran Hotel-Restaurant Els cafès GIL

de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telefon urbà i interurbà. . . Habitacions amb banys, d'itxes i telefon

ELS DE MES FORTALESA
SON. ELS DE MES AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

Portugal revolucionari

La petita república, de raça ibèrica ha palesat una vegada més el seu afany d'anar-se posant pels mitjans que calgui al nivell de totes les circumstancies, al ritme espiritual del món.

En menys de 25 anys la Lusitania s'ha creat una personalitat pròpia i respectada i independent a l'exterior, orgànica i progressiva i susceptible de renovacions en l'ordre intern de la seva política i del seu desenvolupament social.

La República Portuguesa ha de meravellar nos a tots per l'efort constant que despenya en tots els ordres, per la sincera i encarrilada expressió de les seves energies i dels seus sentiments.

L'accés del poble lusità a la gran guerra havia forçosament de produir-li les mateixes frisançes reformades perquè han passat tots els pobles que sofreixen la mateixa suprema prova. Els orguens polítics rejuvenits i tot, buidats en els motils més perfectes, es reventen de manca de consistència contra els embats de la tragèdia, contra la duresa de la organització moderna pertorbada per la interrompuda tasca militar, per la greugetat de tants factors terribles que eren insospitats encara deu anys enrera.

No hem doncs, d'alarmar nos pel canvi de govern, ni per la convulsió mateixa que l'ha provocada.

Amb l'ànim ben serè va entrar Portugal a la guerra, amb el cor ben ferm i la consciència plena del seu deure civilitzat el poble lusità va pendre l'arma contra l'autocràcia teutona. Amb la mateixa serenitat, amb les mateixes virtuts que acceptaren el sacrifici heròic i altament honorós els portuguesos el continuaran fins a la definitiva solució victoriosa.

La revolta ha estat de curta durada perquè segurament l'opinió era gairebé unànim. Sense trasbals ni dubtes de cap mena, un nou govern ha estat organitzat, mentre els antics ministres eren amenaçats a les casernes entre forces triomfants de la cavalleria.

En totes les seves característiques revela aqueix moviment convulsiu del poble portuguès una

sanitat i una decisió que no ofereixen el dubte més lleuger.

Ell, està imbuït d'un pregó sentiment de reforma, d'adaptació de tots els orguens polítics del país a les exigencies cada dia més grans i peremptories de la guerra, de la necessitat absoluta d'evolució dels mètodes i de les doctrines, de la unitat estrèta i absoluta de totes les energies, de totes les intel·ligencies de tots els sacrificis.

Aqueix període de confusió és inevitable i és també necessari per arribar al terreny de les clarividencies salvadores.

No és del tot clar el que s'hagi esdevingut a Portugal, mes pels símptomes, pot judicar-se que era sòlidament patriòtic l'impuls que va guiar als revolucionaris victoriosos.

Es molt possible que enfront de les qüestions paoroses que la guerra a cada pas planèja hi hagi hagut per part del govern titubeigs penosos i adhoc equivocacions lamentables. Són aqueixes una mena de faltes que tots els governs bel·ligerants les han comeses i aqueixos han esmenat també valent-se de mesures menys enrevoltades que les que acaba de pendre el poble portuguès, però si idènticament violentes des del punt de vista polític, i dels mateixos graus de radicalisme.

El regíme portuguès no ha sofert solament un canvi de gabinet, sinó que la mutació ha estat més constitucional. El president de l'Estat serà remogut i les cambres legislatives seran disoltes.

Aqueixes mesures palesen, a l'ensempe que la gravetat extrema del moment, l'importancia del mal que se sofria i del remei que ve a guarir la.

Esperem confiadament que aqueix episodi polític, vingui a afermar la força espiritual del poble lusità, i la seva energia bel·licosa, enfondint els sentiments de llibertat i de justícia que guien arreu els exercits de les nacions lliures.

Aqueixa esperança nodreix el nou govern amb la declaració de que més que mai seran escrupolosament observats els pactes internacionals de la República, i que ella ha de continuar fidel a la tradicional aliança amb el poble britànic.

La política

Conferencia d'En Maura

En l'Ateneu de Madrid, explicà el senyor Maura una conferencia sobre «Los partidos políticos». El chor de «chicos» mauristes exercí de «claque», amb disgust de la concurrència.

El senyor Maura és més tranquil de lo que sembla, estigué una estona atacant als partits monàrquics en els quals figurà fins que'l tragueren, fundant el partit maurista. Criticà el torn dels partits i els sistemes de govern que ell mateix practica. I tot això donant selles de pur, que és el comble de la tranquil·litat.

Heu aquí un paragraf d'aquesta conferencia, en el que retrata els partits a quins pertencé i el seu propi partit d'ara:

«Y cómo se han formado aquí los partidos? De este modo: alzando bandera un político, un orador, un general; acudiendo en su ayuda, primero, los convencidos; después, los logreros, con sus ambiciones y sus compromisos familiares, no a prestar su concurso sino en cuanto se les podía dispensar favor. Y mientras los convencidos se dnermen, los logreros se mueven, alcanzan y participan, llegando así a invalidar las buenas intenciones del jefe. Y a ese jefe van en pandilla en solici-

tud de poder en pago de servicios que cada uno de los peticionarios lleva en la uña. Y el jefe es como en lo antiguo pastor, en el sentido de buscar con qué alimentar el rebaño, y cuando la mesa no es permanente se disfruta por turno, y si la necesidad es mucha se pide, y se consigue la llegada de ese turno. Y mientras ese jefe jura de rodillas gobernar con pureza, sa en las pandillas, precedidas de su charanga, por los pueblos a decir a los adversarios que les ha llegado la hora de retirarse del banquete.»

Com sempre, acabà el conferenciant amb el consabat «reoforo» de que «hay que educar al pueblo para que viva la ciudadanía». I aquí degué l'orador cantar un himne a l'article 29 de sa llei Electoral, que permet als cacics burlar la ciudadanía.

Regionalisme andalús

Organitzada pel Centre Andalus, primera organització regionalista d'Andalusia, se celebrará a Ronda, a últims de desembre o a primers de gener, una Assamblea regionalista.

El Centre Andalus compta amb organitzacions a Sevilla, Córdoba i altres capitals andaluses.

Hi ha molt d'entusiasme i tot fa esperar que l'Assamblea serà un acte de gran trascendencia regional i nacional.

Els organitzadors estan gestionant la rebaixa de ferrocarrils per als concurrents a l'Assamblea.

Declaracions d'En Cambó

El senyor Cambó ha fet interessants declaracions aprop de la campanya regionalista que va a empendre per tot Espanya. Espanya, an aquests efectes, se dividirà en tres parts: Galicia i part d'Andalusia, de la que s'encarregarà el senyor Abadal; reste d'Andalusia i Lleuant, a càrrec del senyor Rahola; i algunes provincies del centre, que dirigit el mateix senyor Cambó. El quartel general residirà a Madrid.

El programa de la campanya serà el de l'Assamblea de parlamentaris, quedant en llibertat cada regió de defensar i propagar els seus propis interesos polítics.

Afirmà el senyor Cambó que creu que prompte es disoldran les Corts i es convocarà a noves eleccions.

Deu portar-se a elles afegí un programa comú, i no oblidar la lluita en esquerres i dretes.

Regionalisme aragonés

Amb el títol de «Unión Regionalista Aragonesa de Barcelona» ha quedat constituída legalment a n'aquella capital una entitat similar a les que amb igual nom actuen en diferents indrets d'Aragó.

Son objecte és defensar els interesos polítics i socials de l'esmentada regió.

Editarà una revista mensual denominada «El Ebro».

mistes, descentralitzadors i democràtics totes les forces populars de Catalunya, particularment, revestint aixís el caràcter d'unanimitat d'un veritable referendum. El problema de la llibertat de Catalunya des d'ara requereix immediata solució si no es vol córrer el perill d'una revolta, i els governs centralistes no'l podran mai més escamotejar ni sostreure del Parlament. Amb aquest motiu, s'ha acomplert, ademés, a Catalunya la felix coincidència i armonia entre els partits democràtics, coincidència i armonia en bona hora iniciada pels nacionalistes republicans i els radicals, malgrat les torbundes diatribes d'aquells que, com els regionalistes, s'han vist fatalment emposats a restablir la concòrdia de tots els partits populars catalans, com a única i eficaz garantia de triomf dels ideals autonomistes.

Un esdeveniment greu, espanyollíssim, ha ocorregut fa poc temps per l'actitut dels oficials de l'exèrcit i l'actuació aïrada de les Juntes de Defensa de les vales armes: veritable cop d'Estat, novíssim pronunciament i real intrusió violenta del poder militar en la direcció del poder executiu que s'ha hagut d'amo-

var en lo possible la primitiva forma i el pensament primer ja que en els seus punts capitals no ha mudat d'allavors encà sensiblement la situació política i social del nostre poble.

La Guerra Gran va esdevenir en un moment d'aplanament de les forces democràtiques catalanes. Si a Catalunya, des delatar el paorós conflicte desencadenat per la vesania imperialista teutona, s'hi hagués hagut una forta organització política d'esquerra, les dretes prepotents no haurien decantat artificialment el pensament català, en un principi, cap a les preferencies germanòfiles, sotstraint aixís el problema nacionalista català del problema europeu de reconstituició, respecte i sobirania de les petites nacionalitats que la guerra plantejava després de la violació de la neutralitat belga pels exercits kaiserians.

Això constituí un mal gravíssim i donà un cop mortal a les aspiracions nacionalistes del poble de Catalunya. L'errada irremparable comença al començament de la guerra, pels regionalistes catalans, descobrint sense tò ni sò les seves sim-

Comentaris breus

«Las Circunstancias» no ha entès un comentari d'ans d'ahir.

Nosaltres, a jutjar per lo que ens contesta, creiem que són molts els comentaris que no entén...

Pero ahir tingué la sinceritat de confessar-ho en un article que titula «Una fomentada» que no entendemos.

I en ell ens objecta, en primer lloc, que l'autor de «Comentaris breus» «continúa tan incógnito como siempre puesto que jamás han aparecido firmados los citados comentarios».

Pero és que nosaltres li hem demanat que firmés quelcom?

Lo que hem fet és senyalar la contradicció en que incorria el contrare al demanar, en un solt sense firma, que un advocat firmés certes suposades o veritables acusacions.

Quina estupidesa demanar que's signin les seccions d'un periòdic!

Nosaltres, per a conèixer a l'autor, no necessitem veure el seu nom a sota de l'escriu.

I no és cosa difícil.

Que l'arbre es conèix pel seu fruit, i si no'ta fruit, per... l'aroma.

Per xò no'ns ha costat gaire descobrir, per exemple, al corresponent que aquests dies ha telegrafiat a varis periòdics, de Madrid i Barcelona, pintant a l'alcalde popular, senyor Simó, com una mena d'Herodes per a certs empleats municipals...

Enc que guardem el secret.

Quin interès tenen, els del diari possibilista, en conèixer al desconocido i incógnito autor de «Comentaris breus»?

No havíem quedat en que erem nosaltres els que cercàvem l'autor dels escrits que apareixen en «Las Circunstancias», per a «atacarle, personalment» i per a «inutilitzar al adversario»?

Ont és, doncs, la lògica?

Afirma molt seriosament, el diari a quin ens venim referint, que «de los sueltos de crónica sabe todo el mundo quien es el responsable»...

A veure si, a la fi, acostumats, ells, a fer l'ignorant o el tonto, creuran que tots en som de naixement, de tontos?

Per que, nosaltres, sabíem, des de fa ja molt temps, que de tot el que apareix no firmat, solts i articles, en un diari, sigui aquest del color que vulgui, feta l'excepció—molt honrosa per cert—de «Las Circunstancias», en responia el seu director?

Ara resulta que no. El director no respon més que dels «sultos»...

Per que suposem que vol dir que és el director, qui en respon...

«Vivir para ver, que dijo el otro.»

Pero és que amb aquesta estupenda afirmació que oposa an allò que li diguerem de l'immunitat d'un diputat a Corts, vol donar a entendre que d'un «suelto» no'n podria respondre també el senyor Nougués?

No tanta candidesa, camarà!

I d'això en diu «Una fomentada que no entiendo?»

Bé está prou clar!

El colega, que per lo vist porta pitjors intencions que un mura, ha cregut que també nostre comentari amagava una segona intenció.

I pregunta, candorosament, si «ad vocat de marras» volia portar-los als tribunals perque li digueren *caballero*.

Es una curiositat aquesta del *decano*, que no podem, nosaltres, satisfer.

No tenim el dó d'adivinar el pensament agé.

Lo que sí podem dir-li és que a l'autor de «Comentaris breus» no'l molesten, els de «Las Circunstancias», en lo més mínim.

Ni enc que li diguessin *caballero*... Sab fer justicia a tothom.

I acaba, «Una fomentada que no entendemos», amb un estiribot.

Diu que als seus redactors se'ls trobarà «en todas partes menos en las antecámaras de los juzgados».

Lo qual vol dir, o que al Jutjat hi envien en llur representació algun bes taix, o que'l *decano* no'te fe en l'acció de la justicia histórica.

I ens ho conta a nosaltres!

Expliqui-ho, expliqui-ho als seus diferents amics que s'han querellat, injustament, contra FOMENT...

ECOS

Els grans aconteixements de l'Historia semblen renovar se tots. Els camps de batalla d'ara són els camps de batalla de les antigues guerres. Els mateixos fets que en l'Historia s'alcen com fites eternes que senyalen nous camins en l'Historia del món, ara són contats en la prosa concisa dels comunicats oficials i rellegats a l'oblit pocs jorns després, quan un altre fet trascendent reclama la pública atenció.

Jerusalem és lliberada. L'empresa que inflamà l'ànima de Pere l'Ermítà,

la que fou constant anhel de la cristiandat, la que inspirà poemes i llegendes, és avui quietament acomplida pel general Allenby.

El sepulcre de Crist ja no està en mans infidels. Els exèrcits lliberadors han escrit amb aquesta conquesta una de les pàgines més glorioses de la seva obra de llibertat.

Avui la cristiandat no sent els ideals d'antany. La veu del vicari de Crist quan parla de pau i d'amor se pert en el buit. La gesta que segles endarrera hagués representat la consecució del més cavalleresc dels ideals cristians, desplaça a molts que's titulen fidels a la llei i a la doctrina de Crist. Avui els ideals de molts creients desapareixen sota la pressió del casc prussà...

Els diaris germanòfils estan enternits. Les darreres disposicions del Govern restringint el lliure dret de la navegació, són per a ells un triomf personalísim.

Els germanòfils s'indignen per suposades vendes de vaixells espanyols i tot seguit proclamen com ideals que els nostres vaixells restin dins els ports donant així una prova de neutralitat patriòtica.

Si els vaixells no'ns han de servir més que per a fer bonic a dins dels ports, per que no ve dre'ls i si no els poden vendre per que no fer-los navegar?

Patriotisme per als germanòfils vol dir que comarques senceres morin de fam per no poguer exportar els seus productes, que les indústries tinguin de plegar per manca de carbó, que Catalunya es trobi sense cotó...

Patriotisme! Quants crims es cometen sota el teu nom!

Teatre Fortuny

Companyia Duval

La companyia de sarçuela i opereta que el divendres de la setmana passada debutà en el coliseu de la plaça de Prim, porta ja representades unes set o vuit obres; en les quals hem tingut ocasió d'apreciar les dots artístiques de quasi tot l'elenc que compona aquella companyia.

Se tracta d'una companyia bastant acceptable, en la que tots i cada un dels artistes reuneixen individualment condicions envejables per a sortir més que arosos dels seus respectius papers, però que, degut a la falta de penetració entre ells—ja que segons els nostres informes és aquesta la primera

campanya que realitza dita companyia des de la seva recent formació—, les escenes de conjunt resulten deficientes; essent, segurament, aquesta la causa de el públic hagi rebut amb fredor les primeres representacions.

A pesar d'això, l'execució de l'opereta «Eva» fou molt ajustada i meres que l'aplaudiment de la concorrencia, quins reiterats aplausos obligaren als artistes a repetir alguns dels bonics números que conté aquella partitura.

Informació

El senyor Rovira i Guinart, Director de l'«Ateneo Reusense», ha publicat un remittit queixant-se de que en la festa pro-ensenyança catalana que se celebrà en el Centre de Lectura no's digués que en l'esmentada escola s'hi donen lliçons de Geografia i Historia de Catalunya.

No devien dir-ho, senyor Rovira, perque es tractava de l'ensenyança catalana, seriosament aplica a i a jutjar per la prosodia i ortografia de que veste la gala en el seu remittit, no podia ésser tingut en compte el sacrifici de vostre, sempre estimable, però més aviat perniciós que fecond.

Aquesta és la nostra particular opinió que exposem en justa correspondència a la forma intemperant empleada pel senyor Rovira.

El president de la Diputació de Soria ha comunicat al de Barcelona que, havent contestat la majoria de les d'Espanya, donant la seva conformitat per a la celebració de l'Assamblea de Diputacions, aquesta tindrà lloc a Madrid avui 14.

Acaba de publicar-se el primer quadern de «La Historia de España y de los Pueblos Hispano Americanos hasta su independencia», per Manuel Rodríguez Codolá, obra editada curosament per la casa Seguí, que constarà de 100 quaderns amb 100 quadros en colors i 2 000 gravats al preu de 0'70 pessetes quadern.

Suscripció: Llibreria i Centre de suscripcions de Josep Sañs, arraval baixa de Jesús, 6.

Hem rebut dos exemplars de la Protesta que la Companyia dels ferrocarrils de M. Z. A. ha elevat al Ministre de Foment amb motiu de la publicació de la R. O. de 21 de Novembre de 1917, imponent a les Companyies ferroviaries l'aplicació d'una tarifa reduïda per al transport de taronja en totes ses línies.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem tots els cupons Deutes de l'Estat de venciment primer gener 1918. Canvi de bitllets i monedes estrangeres.

En Josep Ruy Fernández, ex professor de l'Escola Mormal de mestres de Segovia, donarà a les deu d'aquesta nit una conferencia pública a l'Agrupació Excursionista, Sant Elies, 9, en la que desenrotllarà el tema «Una excursió pel Priorat. Investigacions geogràfiques i històriques sobre el mateix».

La sessió ordinària de l'Ajuntament, que correspon a la present setmana, se celebrarà aquesta nit de segona convocatòria.

Se necessiten urgentment

Mare i filla independents per a viure en un poble, essent indispensable que l'una sàpiga cuinar bé i l'altra cuidar animals domèstics. Imprescindible excelents referències.

Escriure amb detalls a L. Oliva, La Argentera (Província de Tarragona).

Havent conseguit l'autorització especial que era necessaria, l'empresa del Teatre del Centre de Lectura anuncia per al proper diumenge, tarda i nit, dues úniques representacions de l'aplaudit sainet den Santiago Rusiñol «Gente Bien»

Per a dites funcions se reben encaregats en la consergeria del Centre de Lectura.

EL DEBATE, EL DIA, LA ACCION periòdics de Madrid que diàriament publiquen cròniques de la guerra pels coneguts crítics Armando Guerra i Fernando Weyler.—Preu 1'50 al mes. Punt de suscripció a Reus: KIOSKO BORRELL, Plaça del Rel.

El ministre de la guerra ha cridat a tots els coronels quefes del cos de carabinieri, a fi de que s'extremi més la vigilancia de frau en la frontera.

El diumenge pròxim probablement juraran la bandera en aquesta regió els reclutes del cupo de instrucció recentment incorporats a files.

Jaume Simó i Botarull

ADVOCAT DELS ALTRES COL·LEGIS DE REUS I TARRAGONA
DESPATX: Robuster, 23, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Per falta de gasolina, han deixat de prestar servei la majoria dels automòbils que recorren la província de Lleida.

Llegim que la Societat Papelera Espanyola està gestionant l'adquisició de 2.000 hectàries de terreny en el partit de Jenielles i Almacelles, per a destinar-les a la plantació de pollancre per a la fabricació de pasta de paper.

CASA JORBA

ESTANISLAU FIGUERES, 2
La casa Jorba, que es dedica a la venda d'articles de pisa, cristal i tot lo concernent en aquest ram, ha rebut gran existència de GERRES, propies per a conservar olives. PREUS LIMITATS.

El dijous, sis del corrent, l'Academia de Jurisprudencia i Legislació de Barcelona, celebrà sessió extraordinària per a donar compte oficial de la convocatori d'Assamblea d'Organització jurídica. Son President, Sr. Maspons i Anglasesell, explicà els motius que han impulsat a l'Academia a reunir l'Assamblea, i quina és la finalitat d'aquesta, que pot resumir-se en la de estructura jurídica Espanya, en forma que respongui a la realitat viva, i aseguri la normal aplicació del Dret en els territoris i regions que mantenen especialitats d'aquest ordre.

Assistiren a l'acte, demés de gran nombre de senyors Acadèmics, Diputats, Catedràtics, etc., el President de la Cambra de Comerç, el de la Federació Agrícola Catalana-Balear, el de l'Institut Agricol Catalá de Sant Isidre, el Director de l'Escola de Funcionaris, i delegacions de l'Associació Catalana d'Estudiants, de la Joventut Valencianista, etc.

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS
Carrer d'Alegre, 17. - REUS
Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagà, de Barcelona.

Segons càlculs del Museu Social resulten pel més de novembre passat els següents tants per cent de paro forçós entre tots el obrers sindicats de Catalunya:

Paletes i peons, 12 per 100; pintors, 0; fusters, 11; metalúrgics, 9'3 i tipògrafs, 4'6.

Per a tots els oficis reunits els promig és de 2'3 per cent.

paties per l'Alemanya, fou de conseqüències desastroses per a l'avenir del Nacionalisme catalá. Si la germandat catalana i el seny polític dels directores del moviment autonomista i nacionalista catalá haguessin sabut empenyer la passió i l'amor del nostre poble cap a la causa dels Aliats i particularment de la França, una gran esperança de llibertat floriria a hores d'ara en el cor de tots els catalans. Pero, naturalment, allavors, com ara, molts varen oblidar que en els camps de batalla galesos hi vessaven la seva sang els nostres germans de l'altra banda del Pireneu, i aquest oblit va desfer la unitat moral de la més Gran Catalunya; mentres altres, ilusos, no sabien trobar un just clam de protesta contra la brutal escomesa dels alemanys a Bèlgica, renegant aixís dels ideals nacionalistes que deien sostenir. I, aixís, pocs havien esment de que en la Guerra Gran també s'hi jogava la sort de Catalunya.

Val a dir en justicia que més endavant el regionalisme catalá ha rectificat radicalment el seu criteri, manifestant-se solidari amb la causa dels Aliats i particularment de la França. Però, a

mal ja no té remei i el resultat d'aquesta guerra no influirà com era d'esperar en la solució del problema nacionalista catalá, com hauria o orregut si Catalunya de bell anduvi s'hagués col·locat al costat de les nacions que guerrejaven per la llibertat i per l'honor de les petites nacionalitats oprimides i pel triomf del geni llatí al món.

Això no vol dir que hagi minyat el sentiment nacionalista a Catalunya; lo esdevingut és solament una falsa o errada maniobra en la direcció política que ha sigut ja en gran part rectificadament. En canvi, cal accentuar amb satisfacció la recrudescència del Nacionalisme polític incorporat en bona hora en el programa de la Lliga Regionalista, que, finalment ha comprés la inutilitat per Catalunya d'una política d'inconfessables concomitancies electorals i administratives amb les camarilles governants del centralisme monàrquic espanyol.

Aquesta flamant actuació nacionalista de la Lliga, ha tingut la seva eclosió en l'Assamblea de Parlamentaris reunida el 5 i el 19 de juliol, a Barcelona, que va acoblar a l'entorn dels ideals auto-

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada
Diagnòstic o revelació experimental de la ràbia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33; Reus

Sense aquesta marca

l'aparell NO és un GRAMÓFON
= CATALÈGS GRATIS =

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑÀ - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.
Dipòsit de Rellorç ia, - Pelling d' butx ca i De peradors dev da 2'90 pessetes.

Garantida per sa puresa

Elaboració compatible amb les millors marques del país i estrangeres.

Dintre pocs dies, grans regals als consumidors

De venda en Droguerías i Confiterías

Representant per Catalunya
AGUSTIESTEVE
Carrer Major, 15.-REUS

Basar «La ALIANZA».- Reus

Secció d'Objectes per a Regal

Últimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de café, Jocs entreines, Jocs de taula amb i sense estutx, Làmpares, Torretes, etc., en plata de llei. Plata Meneses i Plata Anglesa. Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles perteneixents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONÒMICS

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36.-REUS

Gran assortit, de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora Brodats i entredós, pel·leteria, perfumeria del país i estrangera genres de punt, corbateria, elàstics, lliga-cames, bisuteria, moneders, i tots quants articles perteneixents al ram.

ANALI DE SOIANT LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Gran Servei d'Autos i Carruatjes De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES			
AUTOMOVILS		CARRUATJES	
MONTOIG	REUS	REUS	MONTOIG
A les 7	A les 11	A les 8	A les 4
> 12'30	> 4'30		

PUNTS DE PARADA:
A Montroig, Casa Sabatè.
A Monibrió, Café de la Plaça.
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarni-
Coneria den Baldrich.

IMP. SANJUÁN - REUS

Instal·lacions Elèctriques

AMORTITZABLES

Per a informes: **Electricista Freixa**

Carrer de Vilá (a) Bou REUS

Xocolateria LA MUNDIAL

(Antiga del Narri)

Carrer de la Mar, 2 (Carreró davant la plaça de la Constitució) Reus

Aquest establiment al passar a ésser propietat de Vicents Martí, ha sigut reformat el local amb el fi de poguer servir al distingit públic, el qual trobarà en el mateix economia i servei esmerat.

Secció Oficial

Institut Pere Mata

S'avisava als senyors subscriptors de les Accions de la QUARTA EMISSIÓ de aquesta Societat que, durant els dies del 7 al 19 del proper més de gener, deurà fer-se efectiu en el Banc de Reus de Descomptes i Préstecs, un tercer dividendo pasiu, que serà del 25 per cent del valor nominal de les Accions sots-crites; o siga 125 pessetes per Acció.

Reus 6 de desembre de 1917.—Per A. del C. d'A., l'administrador, *Nicolau Gausset*.

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 12 DESEMBRE 1917

NAIXEMENTS

Providencia Fortuny Martorell.—Concepció Llauradó Ferraté.—Francisco Molas Serra.

DEFUNCIONS

Rosa Callau Tomás, 81 anys, Concepció, 1.—Josepa Blas Rosich, 66 anys Victoria, 26.—Marguerida Garcia Pérez 4 anys, Santa Agna, 38.—Francisca Puig Barrera, 53 anys, arraval baix de Jesús, 43.—Anton Codinach Balagué, 38 anys, Manicomí.—Enriqueta Martín de Castilla, 73 anys, arraval baix de Jesús, 9.—Josep Madurell Carmona, 14 mesos, Castellar, 43.

MATRIMONIS

Alfred Serret Adain amb Antonia Queral Carbonell.—Jpsep Assens Montaña amb Antonia Sabé Rovira.

Ferrocarrils

Servei de trens que reigeix des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
Vilafraanca; 9'38	
7'25	9'23 e
8'49	13'27 m
14'13	17'42 c
17'16	21'44 o
Vilanova	21'44 o
Vilafraanca	20'37

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
9'20	12'47 c
15'23	19'24 m
19'49	21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

9'57	10'30 m
12'54	13'27
14'30	15'05 m
18'08	18'35 c
20'50	21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35	arriba 8'10 c
12'17	12'53 m
16'36	17'14 m
19'25	20'03 m

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 r
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 e

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13	arriba 7'17 e
6'30	surt 7'42
7'01	8'43
12'17	13'11
17'27	19'12
	20'59 m

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22	arriba 11'22 c
13'35	20'05 m
17'59	22'03 m
20'30	0'22 m

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30	arriba 9'46 m
8'29	12'29 m
11'56	20'17
15	17'58 c

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 24 a les 7.50	Tren n.º 25 a les 9.20
> 12 > 16	> 23 > 18.40

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, pero en canvi circularán el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16.

Els diumenges i dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada a 60 cèntims per a tots els trens del dia de l'expedició.

EICAS MÉS SENZILL DE TOS;

El refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarrals mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i expectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprima i dificultava la respiració. ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3.65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes, **UN PAQUET SOLT: 10 CÈNTIMS.**

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

És indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopedia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

A casa té a la venda un gran assortit de Bagners, de tota classe, més pràctic i modern per a la curació de les heranes per curiques i rebelis que siguin.

Petits Bagners de caixó per a la prompta curació dels tendres infants.

Especialitat en aparells ortopèdics fabricació de la casa aplicats per persona competent amb molts anys de pràctica en la mateixa.

Faixes hipogàstriques per a corregir la obesitat, dilatació i abultament de ventre.

Tirans homoplàstics per a eviar el carregament d'espatlles.

Confecció de tota classe d'aparells d'Ortopedia. Gran assortit en lentes i ulleres per a la vista miopia i vista cansada. Bircles de caire i campanya i tot lo concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopedia.

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896) MONTEROLS, 16 (AL COSTAT DEL FABRICANT DE BATERIES DE LA CRUZ ROJA)

Instal·lacions Elèctriques
AMORTITZABLES
ELIBRE
Per a informes: Elèctricista Freixa
Carrer de Vila (s) Bou

Xocolateria LA MUNDIAL
Fàbregas i Recasens
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS A 2248 i A 2453) BARCELONA

DISPONIBLE

L'Hidràulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Cami de Riudoms REUS

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 REUS

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverosímils
La casa millor assortida en trajos per a nens
Portal de Jesús, 1. - REUS

Esteve Massagué
COMISSIONS-REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.ª REUS

DECORACIÓ - MOBLES
Representant per Catalunya
J. MONTAGUT
Carrer Major, 15 - REUS
Carrer de la Presó, 4 REUS

Fàbrica de Capses de Cartó
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 REUS

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc). REUS
Güell i Mercader, (Hostalets), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

DISPONIBLE
ADIDA A SUER

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plassa de Prim REUS

Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 13 REUS

TINTORERIA
MANUEL CIBIACH
Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'instal·la el planxat elèctric.
Galanes, 7 REUS

DISPONIBLE

TARIFES
per a l'inserció d'anuncis en aquest diari
PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	2'50	3'75	5'00	10'00	Pagarà 3 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi
Fins a 3 cims. d'alçada	3'50	5'25	7'00	14'00	
De 3 a 5 cims. d'alçada	0'50	0'75	1'00	1'50	
Per cada centímetre més					

Els remitents, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagaran a 25 cèntims la ratlla per la primera inserció i a 10 cèntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagaran a 10 cèntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 cèntims per inserció.

AVÍS: S'admeten anuncis mortuoris fins a l'extrem de la nit.